

265/15

rad

de P.
Bedrijfs

Richtlijnen voor het werk van het Voorloopig Comité voor Arbeiders-Eenheid.

De vroegere, naar politiek en religie gescheiden vakbonden, hebben zooveel verdeeldheid teweeggebracht en de arbeiders dermate teleurgesteld, dat de meeste arbeiders deze oude organisatievormen niet meer terugwensen.

In de plaats hiervan is het besef groeiende, dat alle hoofd- en handarbeiders één gemeenschappelijk belang hebben: hun sociale belang, dat slechts doelmatig kan worden behartigd, wanneer alle hoofd- en handarbeiders van eenzelfde bedrijf, ongeacht hun politieke of godsdienstige overtuigingen, een eenheid vormen in en op de grondslag van hun bedrijf.

Deze arbeiderseenheid in het bedrijf vindt zijn organisatorische vormgeving in de bedrijfsorganisatie, d.w.z. in de organisatie van alle in een bedrijf werkzame hoofd- en handarbeiders, hoe zij ook politiek of religieus georiënteerd mogen zijn.

De taak van de bedrijfsorganisatie is de behartiging van de economische en sociale belangen van haar leden in de ruimste beteekenis van het woord en de practisch theoretische en principieele voorbereiding van de overname van het bedrijf door de hoofd- en handarbeiders zelve. De bedrijfsorganisatie wordt bestuurd door een uit alle bedrijfsleden gekozen bedrijfsraad of fabriekscommissie, welke ten allen tijde aan de algemeene bedrijfsvergadering verantwoording schuldig is en door deze vergadering kan worden afgezet. De bedrijfsorganisatie is dus onafhankelijk van invloeden van buitenaf, autonoom, de door de bedrijfsvergadering genomen besluiten zijn bindend.

De bedrijfsorganisaties van denzelfden bedrijfstak zoeken zooveel mogelijk samenwerking met elkaar plaatsgewijze, streeksgewijze en gebiedsgewijze. Ook diene er op dezelfde manier samenwerking te bestaan tusschen de bedrijfsorganisaties van alle branches, eveneens met de eventuele bestaande dorps- en buurt- of wijkraden.

Deze samenwerking is noodzakelijk voor de gemeenschappelijke voeren strijd om de levensrechten der arbeiders en voor de in de toekomst plaatsvindende overname der bedrijven, industriele zoowel als landbouwbedrijven. De bedrijfsorganisaties, de uit hen gevormde comité's, plaatselijke streeks- en gebiedsraden zijn organisch opgebouwd, d.w.z. ze werken van beneden naar boven.

Zoo mogelijk worde nu reeds in de bedrijven overgegaan tot vorming van de alle hoofd- en handarbeiders in het bedrijf omvattende bedrijfsorganisatie. In bedrijven, waar dit nog niet mogelijk is, moeten de arbeiders, die de idee der bedrijfsorganisatie reeds aanhangen, zich aaneensluiten tot bedrijfskernen, om propaganda te maken voor de bedrijfsorganisatie en om, zoodra de omstandigheden daartoe gunstig zijn, een algemeene bedrijfsvergadering bijeen te roepen, met het doel een bedrijfsorganisatie te stichten.

De bedrijfskernen zijn dus propagandakernen; zij mogen zich niet als de leiders der acties in de bedrijven beschouwen, noch als leiders der te vormen bedrijfsorganisaties.

Op bovenstaande wijze stellen wij ons de ontwikkeling der arbeiderseenheid voor en aldus zal al onze propaganda worden gevoerd.

DE BEDRIJFSRAAD.

Uitgave van "Arbeiders-eenheid".

Nr. 11.

Eind Maart 1945.

"WIJ ZIJN MAAR ARBEIDERS."

"De Staat ben ik", zei indertijd Lodewijk XIV. "Alles voor de Staat", was de strijdroep van Mussolini. "De Staat zijn wij", werd ons jarenlang van bepaalde politieke partijgroeperingen geleraard.

Wat de staat in werkelijkheid is, tot welk een gewelddadig monster dit machts- en geweldsapparaat van het grootkapitaal is uitgegroeid bewijst deze tijd aan ieder, die ogen heeft om te zien en hersens om te denken.

De staat in handen der kapitalistische machthebbers en bezitters is het brutaalste onderdrukingsapparaat der grote werkende massa, was nooit iets anders en zal nooit iets anders zijn. Op de staat zijn toekomstverwachtingen bouwen, van de staat iets goeds verwachten, op de staat zijn vertrouwen en hoop vestigen is dan ook wel het domste, wat de arbeiders kunnen doen.

En de politieke partijen met hun verpolitiekte leiders? De vakbewegingen met haar leger van bureaucraten en goed of minder goed betaalde bonzen? Moeten deze vragen na zo'n ervaring nog worden beantwoord?

Maar wat dan? Waar ligt dan uitkomst voor ons, arbeiders?

De redding uit de poel der kapitalistische uitbuiting en machtsprotserij ligt in eigen kracht, zich uitend in zelfvertrouwen en

strijdwil, zich consoliderend in eigen organisatie onder eigen leiding.

Wij schrijven boven dit stukje: "Wij zijn maar arbeiders", omdat wij bij gesprekken met arbeiders over de opbouw van nieuwe maatschappelijke verhoudingen, deze uitdrukking nog maar al te dikwijls horen.

Dit zeggen nu is uiting van het grote minderwaardigheidsgevoel, dat de arbeiders nog bezielt; dat hen zo klein maakt en zo onzeker van zichzelf in heel hun strijd voor betere levensvoorwaarden.

O, zeker, door alle tijden heen hebben de proletarische massa's geweldig consequent kunnen vechten tegen hun onderdrukkers, wanneer de tijden rijp waren en het strijdvuur in hen ontbrandde. In elke grote volksbeweging, in iedere revolutie deinsden de arbeiders voor niets en niemand terug wanneer eenmaal de strijdgeest in hen was losgebroken tegen de onderdrukkers. Consequent waren ze dan in hun strijd; maar was deze eenmaal beslecht en de overwinning behaald, dan stonden de werkers met de handen in het haar, wisten niet wat te beginnen met de opdoemende problemen, omdat ze, naar ze meenden, daarvan als doodgewone arbeiders toch geen verstand hadden en lieten de verdere af- en ontwikkeling der dingen graag over aan anderen, meestal aan hun politieke partijleiders, die ze beschouwden als te zijn zoveel knapper en bekwaam en die verstand hadden van wat verder moest gebeuren om de resultaten van de gevoerde strijd binnen te halen.

Het resultaat is nooit anders geweest, kon ook niet anders zijn, dan dat de werkende massa per slot toch altijd het kind van de rekening werd en wordt.

Het overdragen van macht, het afstand doen van

265/17

eigen organisatiekracht kon niet anders dan grote teleurstellingen brengen aan de werkers, aan de strijders.

Het is ten hoogste tijd, dat de werkende, dus producerende massa dat ellendige minderwaardigheidsgevoel van zich afschudt, ophoudt met te zeggen van wij zijn m a a r arbeiders en begrijpen gaat, dat zij juist als arbeiders de voortbrengers, de scheppers zijn van heel de maatschappelijke rijkdom; dat zonder hun arbeid er geen maatschappelijk en er zelfs helemaal geen leven voor de mensen mogelijk is. Wij arbeiders moeten begrijpen, dat wij, juist omdat wij arbeiders zijn, niet minderwaardig aan 't geheel zijn. Integendeel !

Wij moeten ons niet minderwaardig voelen aan de leiders op politiek, economisch, technisch of cultureel gebied. Wij bouwen de productiemiddelen en produceren de consumptieartikelen. Wij scheppen alles. Wat waarde heeft in en voor het leven. Maar over de productiemiddelen, over de voortgebrachte goederen hebben wij niets te zeggen, omdat wij, de werkende massa door de tijden heen altijd, gedreven door het in ons aangekweekte minderwaardigheidsgevoel, afstand hebben gedaan van ons natuurlijk recht op de zeggingsmacht over het voortgebrachte.

Alles, de bodem met zijn schatten-inhoud, de mijnen en de fabrieken, de machines om voort te brengen - wij hebben het alles in handen gebracht en gelaten van een bepaalde klasse van bezitters-eigenaars, hen daardoor de macht gevend om ongehinderd de voortgebrachte rijkdommen aan goederen ten eigen bate te verhandelen. Onszelf hebben wij daardoor tot slaven gemaakt, economisch en geestelijk.

Wat er door onze slaafsheid en de kapitalistische machtsprotserij van de wereld terechtge-

komen is, maken wij nu in deze tijd mee. Tevens zien wij, wat de leiders, waarin wij altijd zulk een vertrouwen stelden, ervan terecht hebben gebracht. Oorlog, vernietiging van levens en goederen, hongersnood, ziekte. Een ellende over de mensheid, die niet te omvatten is. Nog nimmer is er zo wreed en zo uitgebreid vermoord. Nog nimmer is er zo blind en toch zo berekenend vernield.

En zou dit wanbeleid en wanbestuur der maatschappij zo voort moeten gaan? Het ligt aan de werkende massa's, aan hun inzicht en bewuste strijdwil in de eerste plaats of er een einde gemaakt zal worden aan de kapitalistische chaos waarin wereld en mensheid verzonken zijn.

Geweldige strijd staat ons werkers te wachten, strijd in en met de bedrijven waarin wij werken en waarin wij onze natuurlijke verbondenheid als arbeiders met elkaar vinden. Consequent en zonder consideratie zal deze strijd gestreden moeten worden tegen de reactionaire machten, welke trachten zullen met alle middelen van geweld en bedrog hun oude macht over maatschappij en voortbrenging te handhaven en te bevestigen. In onze bedrijfsorganisaties, opgebouwd op de idealen der raden gedachte, bezield door heilig strijdwillen, zullen wij een onverbreekbare macht vormen van alle werkers. Overwinnen zullen wij zo die machten, die leidden tot ondergang.

Eerste voorwaarde hiertoe is tevens, dat wij arbeiders in onszelf overwinnen dat ellendige minderwaardigheidsgevoel, dat wij maar arbeiders zouden zijn.

Neen, wij zijn arbeiders en dáárom tot alles in staat. Tot overwinnen van de reactionaire machten van 't verleden en heden en tot opbouw van een betere, rechtvaardiger wereld, waarin

geen plaats meer voor uitbuiting en tyrannie zal zijn.

Zeker, wij zullen in deze strijd, waarin het per slot gaat om het wel-zijn van de mensheid, voor grote en moeilijke problemen komen te staan bij ons opbouwwerk, wij zullen de krachten van alle goedwillende intellectuelen daarbij best kunnen gebruiken, met hen samenwerken waar nodig, maar wij zullen op deze grondslag de door ons veroverde macht aan niemand meer overdragen of uit eigen handen geven. Wij willen bouwen op de grondslag van ons arbeider-zijn één hecht en groot verband van geheel het economische bedrijfsleven: de bedrijfsorganisatie, de raden van de arbeid.

-0-0-0-0-

OOK ZIJ SPREKEN VAN BEDRIJFSORGANISATIE.

De door ons gevoerde propagandavor de bedrijfsorganisaties heeft succes. Het aantal arbeiders, dat het denkbeeld van een eigen organisatie, onafhankelijk van iedere inmenging van buiten en uitsluitend arbeidersbelangen dienende, aanvaardt, groeit gestadig. Wij willen het succes van onze propaganda echter niet overschatten. Want propaganda kan tenslotte niet meer doen dan uit te drukken hetgeen in de hoofden van de mensen reeds aanwezig is. De bedrijfsorganisaties van de arbeidersklasse komen in ieder geval; onze propaganda kan hun komst alleen versnellen, de nog aarzelenden aanwakkeren, misverstanden uit de weg ruimen en vergissingen voorkomen. De arbeiders moeten zelf in beweging komen in de bedrijven, waar zij hun eenheid onder de dwang van de omstandigheden moeten vinden. Zij moeten zelf begrijpen, waarom op deze manier, en uitsluitend op deze manier, de dictatuur van het kapitalisme kan worden opgeheven. En de ar-

beiders begrijpen dit steeds beter, dank zij hun eigen ervaring en dank zij de voorlichting, waaraan ook wij medewerken. Niets bewijst het feit, dat de beweging van de arbeidersklasse reeds begonnen is zózeer, als het gedrag van onze tegenstanders. De eerste ervaringen, opgedaan in de door de Duitsers ontruimde gebieden, waren een niet mis te verstane les voor deze heren, die met het denkbeeld van de "eenheidsvakbond" en van het "neo-N.A.F." gespeeld hadden. Het zou voor de reactie al te mooi geweest zijn, wanneer zij, onder het voorwendsel van de zgn. nationale eenheid, de arbeidersklasse in de concentratiekampen van de eenheidsvakbond of het neo-N.A.F. met een wettelijk afgekondigd stakingsverbod hadden kunnen opsluiten. De arbeiders hebben geleerd. Zij weten precies, wat N.A.F. betekent, ook als er het woordje "neo" of "nieuw" aan toegevoegd wordt. Zij dulden geen inmenging van de staat in hun recht op eigen organisatie. Dit verschijnsel beperkt zich niet tot Noord-Brabant of Limburg. Ook in België en Frankrijk gebeurt er meer dan de officiële berichtendiensten toegeven.

En wat doet de tegenstander, die deze beweging ziet en vreest? Hij probeert de leuzen, waaronder de arbeiders strijden, op te vangen en propageert deze leuzen zelf. Is dit een nieuwe uitvinding? Neen, het is een heel oude, die wij ons nog heel goed kunnen herinneren. Vooral in de jaren 1918 en 1919 pasten deze zgn. arbeidersleiders met ministerportefeuilles dezelfde truc toe en helaas - met groot succes. Dit gebeurde in de nabijheid van ons land, nl. in Duitsland. En het resultaat hiervan? Het resultaat heet Hitler, oorlog en vernietiging van Europa.

Hetzelfde gevaar, waarvan onze Duitse klassenoten in de jaren 1918-1919 ondergingen, bedreigt ook ons; omdat ook bij ons hetzelfde

goocheltrucje wordt toegepast. Wij geloven, dat wij niet beter kunnen doen dan hiertegen te waarschuwen door te wijzen op het noodlot van de Duitse bedrijfsraden-beweging. Dezelfde groeperingen en personen, die nog gisteren met de grootste nadruk een blind geloof aan het paradijs van de door de staat ingestelde eenheidsvakbond eisten, propageren vandaag - en zonder overgang - de "bedrijfsorganisatie". En zij doen alsof zij iets heel nieuws ontdekt hebben, een nieuwe weg, die naar vrijheid en welvaart leidt. Is hier van een Saulus een Paulus geworden? Betekent het woord "bedrijfsorganisatie" in de mond van mannen, wier vroeger en jongst verleden een symbool is van capitulatie tegenover het kapitaal, een bekennen van hun ongelijk?

De beweging van de Duitse arbeiders en soldaten aan en na het einde van de vorige oorlog stond eveneens in het teken van nieuwe vormen van organisatie. Overal werden arbeiders- en soldatenraden gevormd, die niet alleen de leiding van de bedrijven overnamen of voor zich opeisten, maar ook op alle gebieden van het openbare leven in de functies van de staatsorganen traden of ze onder hun controle stelden. De arbeiderspartijen en -vakbonden hadden op het ontstaan van deze beweging niet de minste invloed. Zij trachtten echter de beweging met alle middelen te onderdrukken. Een uitzondering hierop zijn alleen de revolutionaire "Betriebsobsteute" (arbeiders, die als vertouwensmannen van de vakbonden in de bedrijven zelf werkten). Deze "Betriebsobsteute" stonden in de oppositie tegen de politiek van Godsvrrede en oorlog, die de politieke partijen en de vakbondsorganisaties voerden; zij steunden de revolutionaire beweging van de arbeiders en waren vaak de meest daadwerkelijke organisatoren van de opstandige beweging. Toen de partijen en de vakbonden moesten inzien, dat

de revolutionnaire beweging van de soldaten, matrozen en arbeiders een ernstige bedreiging van de bestaande orde vormde en - althans op dat ogenblik - ook met toepassing van geweld niet meer kon worden tegengehouden, deden zij precies hetzelfde, wat wij ook vandaag weer beleven.

Zij deden, alsof zij de leuzen van de arbeiders tot de hunne wilden maken en stelden zichzelf aan het hoofd van de beweging. Geestdriftig begroetten de arbeiders hun oude leiders. De zekerheid van de overwinning groeide, toen de gekozen raden door de eerste verordeningen van de "Volksbeauftragten" (volkscommissarissen) in hun functie erkend werden. "Gij hebt overwonnen" en "Het Socialisme is op komst" werd door de Rijksregering op grote plakkaats, in de couranten en in de vergaderingen van de arbeiders verkondigd. En de arbeiders liepen in de val. Zij leverden hun wapens in. Te laat begrepen zij, dat de erkenning van de raden door de staat het doodvonnis van de raden was. De Rijksregering haalde de "Freikorps" erbij, die militaire organisaties, waaruit later de gewapende organisaties van Hitler voortkwamen. De Rijksregering kreeg van de nieuwe, gekozen Rijksdag het beruchte "Betriebsrätegesetz" (Bedrijfsradenwet). Deze wet bepaalde, dat in alle bedrijven met meer dan twintig arbeiders of bedienden een bedrijfsraad moest worden gekozen. De "bedrijfsraad" had met de raden van de arbeiders en soldaten alleen de naam, maar anders niets gemeen. Het was de wettelijke vermoordding van een denkbeeld, want deze wet werd in de praktijk een barrière tegen iedere invloed van de arbeiders op hun bedrijven. De arbeiders hadden met de leiding van de bedrijven niets meer te maken, niets met de regeling van de lonen, niets met de aanneming van het personeel. De bedrijfsraad kon weliswaar de

bezwaren van de arbeiders aan de directies voorleggen, hij kon ook in geval van ontslag van arbeiders proberen een minnelijke schikking te bereiken, maar hij kon in feite niet tegen de besluiten van de directies optornen. Deze bedrijfsraden hebben aan de structuur van de bedrijven niet het minste veranderd. In geval van grote conflicten konden de arbeiders zich tot de beruchte "Schlichtungsausschüsse" (commissie van bemiddelaars) wenden. In deze commissies waren de gekozen "raden" niet vertegenwoordigd, maar alleen de werkgevers, de vakbonden en de staat, dus ook de werkgevers, omdat de staat uitsluitend voor de belangen van de werkgevers opkwam. Op deze manier hadden de politieke en vakbondsorganisaties de leuze van de arbeidersraden overgenomen. En dat was ervan overgebleven.

Toen de bedrijfsradenwet afgekondigd werd, demonstreerden de arbeiders van Berlijn zonder wapenen door de straten van de stad in de richting van de Rijksdag. Hier werden zij door Noske, den sociaal-democratischen Rijksweerminter, ontvangen en met honderden door de mitrailleurs van de Sociale Republiek neergemaaid.

De "nieuwe" weg, aan het begin waarvan de bedrijfsradenwet stond, leidde tot de ondergang van de Duitse arbeidersbeweging, leidde tot het fascisme en tot de oorlog. Noske leeft niet meer. Hij werd door zijn ondankbare troetelkinderen, de soldaten van Hitler, die veel aan hem te danken hadden, vermoord. Maar de Noskes leven nog! Zij leven in alle landen en ook in ons land. Ook zij hebben plotseling de "nieuwe" weg ontdekt. Zij spreken van bedrijfsorganisatie en bedoelen de door de staat en wet gegarandeerde voogdij over de arbeiders. De bedrijfsorganisaties echter, die wij willen, en de raden, die wij willen, zijn de uitvoerders van de wil van

alle arbeiders, vrij van iedere inmenging van buiten. Zij hebben met de "bedrijfsorganisatie", die onze tegenstanders plotseling ontdekt hebben, niets behalve de naam gemeen. Onze bedrijfsorganisatie is georganiseerde arbeidersmacht; haar weg leidt naar de vrijheid. De "bedrijfsorganisatie" van de oud-apostelen van de eenheidsvakbond zal de arbeiders opnieuw tot onmacht doemen.

-o-o-o-o-

"NIEUWE BANEN."

Van bevriende zijde kregen we een exemplaar van "De Grafische Arbeider", No. 3, met de aanwijzing erbij, dat daarin gereageerd werd op onze propaganda voor de bedrijfsorganisaties.

Er was eens iemand, die in een ontwikkelingscursus een lezing had gehouden over Ibsen's "Brand". Toen hij na afloop daarvan een bezoeker der vergadering vroeg, of zij het met zijn opvatting eens was, vertelde het goede mens hem, dat haar overleden man ook bij de brandweer geweest was en dat.....

In Silone's "Broed en Wijn" komt de propagandist in de boerenherberg, waar op al zijn vertogen de boeren met grote onverschilligheid reageren. Behalve één: Die één volgt vol belangstelling het optreden van de propagandist; als de spreker ernstig is, weerspiegelt zich dit op het gelaat van deze één boer, als hij glimlacht, glimlacht de boer terug. Eindelijk een begrijpend mens in dat hele dorp. Als de boer opstapt om naar huis te gaan, gaat de propagandist een eind met hem mee en geeft hem onderweg nog eens een overzicht van zijn mening en zijn idealen. En hoewel de boer slechts glimlacht en af en toe

knikt, zijn handdruk bij het afscheid is bemoeigend. Helaas, de volgende dag blijkt, dat de man doofstom is....

Daar hebben vóór en na uiteengezet als onze mening, dat een organisatie als het N.A.F. de vorm is, waarin het fascistisch optredend kapitaal de arbeidersklasse onder zich organiseert en registreert, om haar zodoende gedisciplineerd uit te buiten en onder de duim te houden. En dat de "sociale voormannen" hierbij tot taak hebben, de kleine conflictstof, de wrijvingen in het bedrijf, op een voor het kapitaal ongevaarlijke manier uit de weg te werken, en zo het uitbuitingsproces zonder verzetsuitbarstingen te doen verlopen.

265/21
We gaven als onze mening, dat deze functie van het N.A.F. in beginsel dezelfde was als die van de vakbeweging, welke zij afloste of verdrong. Dat de vakorganisaties zich, evenals het hele maatschappelijke uitbuitingssysteem, in een voortdurende ontwikkeling bevinden, waarin het kapitalisme zich ontwikkelde van "vrij kapitalisme" tot het monopoliekapitalisme van nu en waarin de vakbeweging - parallel hiermee - zich ontwikkelde van strijdorgaan der arbeiders binnen het kapitalisme tot een orgaan, dat de functie heeft de strijd der arbeiders tegen het meer en meer ondragelijk wordende kapitalisme onmogelijk te maken, te smoren of te breken. Met als logisch en onvermijdelijk gevolg, dat het in deze oorlog overwinende kapitaal - het Engels-Amerikaanse en ook haar mede-aandeelhouder en agent, het Nederlandse kapitaal - haar monopolistisch karakter zal ontwikkelen tot een nieuw fascisme en de vakbeweging haar bruikbaarheid voor het kapitaal zal opvoeren in de vorm van een Nieuw-N.A.F. !

Tenzij de arbeidersklasse in steeds verder-

gaande verzetsbewegingen, hiertegen haar natuurlijke strijdorganisaties formeert, en voor de kleinere belangen van alle dag en voor haar grote levensbelangen, die de maatschappelijke nood haar inscherpt: De actieve eenheid van alle werkers in het bedrijf, de bedrijfsorganisatie, die onder leiding van haar gekozen vertrouwensmannen - de bedrijfsraad - zich met de andere bedrijfsorganisaties verbindt tot arbeidersraden.

Wij zetten uiteen, dat de bedrijfsorganisaties en de arbeidersraden de vormen zijn, waarin de eenheid en de kracht der arbeidersmassa's, der werkers met hand en hoofd, zich uit tegen het honger- en moordregiem van het snel fascistisch wordende kapitaal. Deze wijze van strijden en organiseren is de laatste 40 jaar steeds duidelijker de manier geweest, waarop zich het massaal verzet onzer klasse uitte, in Rusland, Duitsland, Frankrijk, Engeland en Amerika, in revoluties en in de strijd tegen de oorlogsmaatregelen van het kapitaal, in de sit-down-bewegingen en in de "wilde" stakingen. En altijd weer vonden de arbeiders als tegenstanders niet alleen het gehele ondernemersdom en de staat tegenover zich, maar ook de "eigen vakbonden", de vroegere strijdorganisaties, die veranderd waren in agenten en advocaten van het kapitaal.

Dit is, zeer in't kort weergegeven, de inhoud van onze propaganda voor de bedrijfsorganisaties.

Vergelijk daarmee nu het volgende citaat uit de "De Grafische Arbeider", no. 3:

"Het schijnt, dat het voorbeeld van het N.A.F. op sommige kameraden aanstekelijk heeft gewerkt. Ook zij willen die richting uit. Zij willen op elke onderneming een commissie of raad uit de arbeiders vormen, die dan de sociale belangen van de arbeiders moet behar-

tigen. De fabrieksvoormannen moeten direct na de bevrijding bijeenkomen, om dan tot gemeenschappelijke eisen te komen. Zij menen, dat in het verleden, bij alle verschil van mening en politieke overtuiging in de fabriek of werkplaats, de grootste eenheid van optreden werd gevonden als het ging om gemeenschappelijke belangen. Wij willen niets afdoen aan die eenheid van optreden. Maar vast staat, dat als het om gemeenschappelijke belangen ging, het de bedrijfs-gemeenschap was, die deze het best behartigde....."

Mijn man was ook bij de brandweer.....

Het doet er niet toe of wij misschien onduidelijk waren. Of dat misschien de redactie van "De Grafische Arbeider" slechts één nummer van ons blad of een in het bedrijf verspreid manifest onder de ogen heeft gehad.

Want: De beweging der Sovjots, der Arbeiter-räte, der Shop-Stewards in Engeland, der bedrijfs-gedolegerden in Frankrijk en Spanje, der eigen strijdleidingen in de "wilde" stakingen, zijn niet onduidelijk geweest. Zij brachten scherp aan het licht, hoe onverzoenlijk de tegenstellingen zijn tussen ondernemers en bedrijfsarbeiders, tussen kapitaal en arbeid. Zij toonden ieder, die kon zien en horen, hoe de nood de arbeiders wég dreef van de oude organisaties, de vakbonden, hoe de nood hen dwong tot onderling-eenheid te komen over alle politieke en godsdienstige geschillen heen. Primitief vaak, als "eigen strijdcomité" of verdergaand en beter georganiseerd, als bedrijfsorganisaties die zich verbonden tot arbeidersraden.

Het artikel in "De Grafische Arbeider" had tot titel: "Nieuwe Banen". De inhoud is echter de oude platgetreden weg van de belangengemeen-

schap tussen kapitaal en arbeid, dat is de onderwerping van de arbeiders aan het kapitaal. Geen spoor van het nieuwe, dat onze klasse zelf in de laatste tientallen jaren aan vorm en inhoud in haar strijd heeft gebracht,

Het is onze taak, de ervaring van deze strijd, de nieuwe tactiek en de nieuwe vormen die zij ons leert, in onze propaganda de arbeiders te laten zien, opdat met minder fouten, met minder aarzelen en tasten, deze nieuwe banen kunnen worden betreden.

Wat er in "De Grafische Arbeider" verder wordt gezegd over "belangengemeenschap", willen we in een volgend nummer bespreken.

-o-o-o-o-

Ingezonden: (Buiten verantwoordelijkheid der redactie.)

BEDRIJFSORGANISATIE EN DE VROUW.

Na het lezen van "De Bedrijfsraad" zullen vele vooruitstrevende huisvrouwen zich stellig hebben afgevraagd: "Maar wij, huisvrouwen, die niet in een bedrijf werkzaam zijn, wat moeten wij nu in de toekomst? Hoe zullen wij ons moeten organiseren om tot meer contact met elkaar te komen dan tot nu toe?"

Want, niet waar, wij weten het allemaal, er is geen beroep, dat minder geteld wordt dan het beroep van huisvrouw. Veel erger nog, het wordt niet eens onder de beroepen gerekend. Huisvrouwen, probeert U maar eens, als U op het gemeentehuis komt en U wordt gevraagd of U een beroep hebt, de dienstdoende ambtenaar te antwoorden: "Ja, ik ben huisvrouw". Deze zal U wellicht een beetje medelijdend glimlachend vertellen, dat U dan zonder beroep bent. En of ge nu veront-

waardigd volhoudt, dat ge de gehele dag druk bezig zijt in Uw bedrijfje, het gezin, dat wel regelmatig goed georganiseerd moet zijn, wil alles er behoorlijk marcheren, U zult de ambtenaar niet kunnen overtuigen, want de arbeid van de huisvrouw wordt nu eenmaal niet onder beroepsarbeid gerekend.

Nu is het inderdaad wel zo, dat geen enkele arbeid zo slecht betaald wordt als de huisvrouwelijke arbeid. Recht op loon had zij bij de wetten, zoals wij die voor de oorlog kenden, in 't geheel niet. Het hing geheel van de goede verhouding van de gehuwden af, of hier geen moeilijkheden door kwamen. Bij goede huwelijken stond men hier niet zo bij stil, maar vraagt U eens aan de vrouwen, die met echtscheiding te maken hebben gehad, voor welke problemen deze soms kwamen te staan.

We gaan hier thans niet verder op in, hoewel hier het laatste woord zeker nog niet over gesproken is. De vraag, die elke huisvrouw zich vanaf heden heeft voor te leggen is: "Hoe krijgen we meer contact met de andere huisvrouwen, zodat we de problemen, waarvoor we dagelijks gesteld worden, samen kunnen bespreken en zo mogelijk samen kunnen oplossen? En als de mannen in de bedrijven in de nabije toekomst hun arbeidersraden zullen hebben, waarom zouden wij vrouwen dan onze huisvrouwenraden niet hebben?"

We kunnen direct beginnen in onze eigen straat of buurt. Daar bespreken wij met de vrouwen de actuele vraagstukken, waarvoor we in deze tijd aller komen te staan en houden ons bij voorkeur bezig met de dingen, waar we het in grote lijnen mee eens zijn en laten voorlopig eens rusten, wat ons scheiden kan. In elke straat zullen alle moeders het b.v. met elkaar eens zijn,

dat het niet mag voorkomen, dat zwangere vrouwen met angst en bezorgdheid hun bevalling tegen moet zien, omdat ze geen licht of brandstof hebben - om maar te zwijgen over het tekort aan levensmiddelen - en niet weten, hoe ze naar het ziekenhuis zullen komen, als het moeilijke uur daar is, omdat er geen vervoermiddelen zijn. Ook zijn ze 't erover eens, dat de voeding van de centrale keuken onvoldoende is voor mensen, die hiermede hun maaltijd moeten doen zonder bijvoeding. En zeker zal geen enkele moeder het gaarne zien, dat straks weer een nieuw leger opgebouwd wordt en haar kinderen misbruikt zouden worden om tegen Duitsland te vechten en Indië terug te roven.

"Liever geen korreltje rijst meer geproefd, geen kopje thee of koffie gedronken mijn hele leven niet, dan dat ik hiervoor mijn kinderen zou offeren." Zo hoorden wij het één dezer dagen een vrouw zeggen. Ziet ge, deze moeder weet waar ze staan moet. Geen enkel offer voor de oorlog meer, van welke kant die dan ook komt. Hiervoor moet iedere vrouw zich inzetten. Doch ook evenals de mannen als een georganiseerde eenheid. De huisvrouw moet weten, dat zij niet alleen staat, in deze strijd, zij moet haar getal zien en haar macht leren kennen. En daarom hebben wij om te beginnen onze buurtcomité 's nodig, die zich met elkaar in verbinding stellen door zelfgekozen wijkleidsters, die weer voor het contact met de vrouwen in de andere plaatsen zorgen, om zo samen te bepalen wat onze houding zal zijn, bij de hierboven genoemde urgente kwesties.

Of uit deze vrouwenstrijdcomité's bedrijfsraden zullen groeien, of men in de toekomst de arbeid der huisvrouw als beroepsarbeid zal erkennen, zal van Uzelf en Uw eigen strijdkracht afhangen, vrouwen!